

Merekultuuriaasta 2016 Kiidjärve raamatukogus

Oi, aegu ammuseid....

„Oi, aegu ammuseid...” - kunagise menusaate "Horoskoop" laule esitasid ansambel "Laulurõõm", juhendaja Tiiu Otsus ja Mooste Rahvamuusikakooli Pilliklubi, juhendaja Krista ja Raivo Sildoja. Lõbusaid vahepalu "Horoskoobi" aegadest luges Tiia Tenno, stsenaarium Karin Pikk.

Esinesime : 15. novembril 2015 Kiidjärve raamatukogus, 8. jaanuaril Mooste Rahvamuusikakoolis, 31. jaanuaril Ahja kultuurimajas, 21. veebruaril Kauksi külakeskuses ja Ruusa kultuurimajas ja 19. aprillil Vastse – Kuuste kultuurimajas. Oli tõesti tore ja armas tegemine. Meid oli kuulmas kokku ligi 200 inimest ☺

Aasta esimene teisipäevak 26. jaanuaril

26. jaanuaril kogunesime Kiidjärve raamatukokku, et pidada plaani, mida 2016 aastal teha. Meid oli koos 11 ja paika sai esimese poolaasta tegemiste plaan.

Kokkusaamine 9. veebruaril

9. veebruaril pidasime sõbrapäeva, võtsime vastu punase tuliahvi aasta, tähistasime Heljo Männi 90 juubelit ja vastlapäeva.

Heljo Männi 90. juubelisünnipäev Vastse - Kuuste raamatukogus 16. veebruaril

Kiidjärve ja Vastse - Kuuste raamatukogudel on kenaks tavaks paar korda aastas koos midagi huvitavat teha. Veebruaris tähistasime Heljo Männi 90. juubelisünnipäeva kirjandushommikuga kooli algklassidele. Kes ei teaks tema „Karu – aabitsat”, mõmmi lugusid ja huvitavaid luuletusi, millest paljudest on saanud ka laulud.

Vabariigi aastapäev 24. veebruaril

24. veebruaril tähistasime Kiidjärvel Eesti Vabariigi 98. sünnipäeva. Laulu, "Kaunistagem Eesti koad kolme koduvärviga...", saatel heiskasid lipu Heino Kaasik tütrepoeg Uku - Siimuga. Seejärel kontrollisin kohaletulnute teadmisi Eesti ajaloost ja loodusest. Kõik küsimused said üheskoos vastatud. Saime teada, et selle aasta 1. jaanuari seisuga oli Eesti rahvaarv 1 311 800 inimest ja 2015 aastal sündis Eestis 14 000 last, kellest üks oli ka meie seas - 2,5 kuune Mihkel Käpp. Eesti ajaloos on olnud kaks kriitilist hetke, mil rahvaarv on langenud u 150 000-ni. Need olid pärast Liivi sõda (1558 - 1583), katku ja näljahäda (1601-1603) ning pärast Põhjasõda (1700 - 1721). Teadsime, et Eesti kõrgeim mägi on Suur - Munamägi (318 m), Eesti suurim ja Euroopa pindalalt (353 700 ha) 5. järv Peipsi - Pihkva järv koosneb kolmest osast Peipsi, Pihkva ja Lämmijärv, Eesti sügavaim järv on Rõuge Suurjärv (38 m), Eesti pikim jõgi on Võhandu (162 km), kõige metsasem maakond on Hiiumaa, kõige vähem metsa on Tartumaal jne. Siis tegime raamatukogu - seltsimaja ees ühispildi.

Seejärel suundusime saali, kus oli kaetud suupistete laud. Samuti kõlistasime pokaale šampusega. Saalis sai vaadata näitust "Minu lapsepõlve mänguasjad", kus vanemad asjad pärinevad Tõnult - puidust hobune, rong, tuulik, lennuk, kõik ajas kannatada saanud, aga seda uhkemad. Näitusel oli nukke ja ise õmmeldud nukuriideid, karvaseid karusid ja koeri, roosa

põrsas, plastmassist ja vahtkummist mänguasju, väike akordion, kannel, õmblusmasin, kiikhobu, vanu lasteraamatuid jpm. Tänan Teid, kes tõite näitusele mänguasju: Anu Vavilov, Helgi Tenso, Karin Pikk, Krista Pikk, Maie Markova, Tõnu Kroll, Toomas Kroll, Mari Lifljandski ja Janno Lifljandski.

All fuajees sai vaadata fotonäitust eelnevatest vabariigi aastapäevade tähistamistest Kiidjärvel. Oli tore vabariigi sünnipäev! Aitäh kõigile, kes sünnipäevale tulid!

Emakeelepäev ja kevade tervitamine 15. märtsil

Juba üheksandat aastat korraldas Vikerraadio emakeelepäeva puhul e - etteütuse võistluse. E-etteütus on Vikerraadios 2008. aastast saati emakeelepäeva puhul korraldatav etteütus, mille tekst loetakse ette raadios ning tuleb võistluses osalemiseks saata ära raadio kodulehel. Osalejad jaotatakse nelja kategooriasse: õpilased, täiskasvanud, filoloogid ja emakeeleõpetajad ning muu emakeelega inimesed. 2015. aastal lisati eraldi kategooriana Eestist väljas elavad eestlased. Etteütuse tekst on kõigis kategooriates sama, kuid võitjad otsustatakse eraldi. Võidab osaleja, kes saadab kõige kiiremini täiesti korrektse teksti. (Vikipeedia)

Ka Kiidjärve raamatukogu lugejad said sel aastal etteütust kirjutada, küll mitte Vikerraadio e- etteütust, vaid kohaliku. Tublideks kirjutajateks olid Marju, Leili, Heino ja Tõnu. Meie tekstiks oli "Kaks nõuannet" raamatust "Kuldsed Lood".

"Vana mees oli suremas. Ta kutsus poja enda juurde ja ütles: "Mu surm on ligidal ja nüüd tahan ma sulle avaldada saladuse. Pea alati meeles kahte asja, sest just tänu neile saavutasin ma edu. Esiteks, kui sa midagi lubad, siis pea alati sõna ja täida oma lubadus. See oli minu põhimõte, sellele toetusin kõigis oma tegudes ja seetõttu saavutasin edu. Ja teine nõuanne: ära kunagi kellelegi midagi luba!"

Seejärel vaatasime üle Eesti Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali 2015. aasta laureaadid. Kahjuks polnud raamatukogus proosa võitja Paavo Matsini "Gogoli diskot", mis on varsti saabumas. Lastekirjanduse võitja Piret Raua "Lugu Sandrist, Murist, tillukesest emmest ja nähtamatust Aklist" on olemas.

Viimasena tutvustasin Ülo Vooglaidi raamatut "Aeg ja vaim", mille on koostanud Ivar Tröner tema 80. sünnipäevaks ja elutöö meenutamiseks. Raamatust lugesin ette mõned mõtted peatükist "Rahvuslus". Üks nendest ka siin.

"Olen veendunud, et just anne, inimeste andekus on Eesti rahvuslik põhirikkus. Võin teile väga omavahel öelda, et meie armsal Maarjamaal on hämmastavalt palju andekaid inimesi ja tohutult vaimuvara, mida kahjuks ei osata alati õigel ajal märgata ja võimeteks kujundada. Miks? Ütlen peaaegu salaja peamise põhjuse välja: selleks on laiskus. Vaadake korraks enda sisse! Öelge, mis paistis! Kas veidi laiskust paistis? Üks poiss ütles mulle kord, et ta küll vaatab, aga ei näe midagi. Ma palusin teda veel vaadata. Siis ta teatas, et laiskus ei paistnud, aga laiskuse kõrvad justnagu hakkasid paistma..."

Kui kõik teemad olid läbi võetud, siis lihtsalt jutustasime kohvilauas. Aitäh tulijatele!

„Proua Daam“ Alle – Saija teatristuudiolt 15. aprillil

Kiidjärve raamatukogus on saanud kenaks tavaks kevadel vaadata teatrietendust. 15. aprillil etendus "Proua Daam" Alle - Saija Teatristuudiolt.

""Proua Daam" on Tartumaa 2013. aasta parimaks dramaturgiks tunnustatud Janno Puusepa poolt spetsiaalselt Alle - Saija Teatristuudiale kirjutatud absurdisugemetaga tragikoomiline lugu salapärasest ja ebaharilikust prouast, keda hüütakse Daamiks. Mida tahab proua, kes on siin ilmas olnud juba pikki aastaid ning kelle surma ahned sugulased tema

sünnipäevale kogunedes innukalt ootavad - sugulasi kiusata, järgmist sünnipäeva oodata või midagi muud? Kas proua sureb või on tal teised plaanid? Või on iseäralikul proual hoopis suur saladus, mida teab vaid üks inimene peale tema?" (kavalehelt)

Väga hästi kirjutatud, lavastatud ja mängitud, suurepärase kostüümide ja grimmiga tükk, mis sobis ideaalselt meie kaminasaali. Suur tänu Alle - Saija Teatristuudiale Kiidjärvele tulemast ja tõeliselt head teatrielamust pakkumast!

Kevadine kontsert 4. mail

Maikuus taas elustus vahepeal unarusse jäänud kevadkontserdi tava. Kevadise kontserdi nime all 4. mail pakkusid meile muusikalist elamust Anu Umal ja Jörgen Kaus ning nende juhendaja Marika Paulus Tartu Kutsehariduskeskusest. Kõlasid soololaulud ja duetid, mõnel laulul lisandus klaverisaatele ka kitarrimäng. Tore oli meie hubases päikesekiirtest ülekullatud kaminasaalis kuulda naturaalselt võimenduseeta laulu. Vahel polegi vaja hea emotsiooni saamiseks just tuntud nimesid, sest südamest tulev soe ja vahetu laul võib teha imesid. Marika Paulus: "Aitäh lahke vastuvõtu, suurepärase akustikaga ruumi, emotsionaalse publiku, ilusa ilma ja sillerdava Kiidjärve eest! Oli väga tore!" Aitäh Anule, Jörgenile ja Marikale!

Üles astus ka sellel hooajal Horoskoobilauludega palju populaarsust kogunud ansambel "Laulurõõm" Tiiu Otsuse juhendamisel.

Kontserdi huvitavamaks muutmiseks tuletasid vanu häid aegu meelde Karin Pikk, Tiia Tenno, Marika Paulus ja Krista Pikk, kes laulsid 2 hoogsat laulu - "Soovide maa- see on muusika" ja "Hoogsas rütmis". Samas koosseisus lauldi 2004. aasta kevade tervitamise õhtul ja lõikuspühal Kiidjärve raamatukogus.

Konferansjeeks oli alati särav Tiia Tenno. Kontsert lõppes ühislauluga "Kaugel külas" ja koosistumisega kohvilauas pirukate, kringli ja kookidega.

Oli meelde jääv laululine kevadõhtu! Aitäh kõigile esinejatele ja kuulajatele! Kauni kevade jätku!

Huvireis Paidesse ja Roosna – Alliku mõisa 14. mail

14. mai huvireis viis Kiidjärve, Koorvere ja Tartu huvilised Järvamaale. Külastasime Paide linna, Järva-Jaani vanatehnika varjupaika, Roosna - Alliku mõisat ja Ervita tuuleveskit.

Paide linna tutvustas meile giid Tiiu Saarist, kellega käisime Püha Risti kirikus, helilooja Arvo Pärdi sünnikohta märkiva kivi juures, ordulinnuse varemetes, vallitornis ajakeskuses Wittenstein ning jalutasime Paide tänavatel.

Roosna - Alliku mõisas tegi meile ringkägu mõisaproua Leili Valdas. Mõis oli väga kaunis ja praegu on seal kool. Järva-Jaani vanatehnika varjupaika tutvustas meile peremees Tuve Kärner ja Ervita tuuleveskit omanik Jarkko Arhilahti.

Päev oli pikk, aga muljeterohke, igale maitsele midagi.

Täna rõõmsaid reisiselle, keda oli 17, ja Tuuliku Reise ning bussijuht Ahtit!

Meenutame vanu aegu Kiidjärvel 24. mail

24. mail lõpetasime kevadise hooaja teisipäevakud Kiidjärve vanu aegu meenutades. Kokku oli meid 16. Aitäh tulijatele! Kaks tundi möödus kiiresti ja kohtume uuesti juba sügisestel teisipäevakutel.

Kaunist ja meelde jäävat suve raamatute ja sõprade seltsis!

Sügise esimene teisipäevak 27. septembril

Esimene kokkusaamine sel sügisel oli meil 27. septembril, mil tähistasime sügise sünnipäeva, mihkclipäeva ja pidasime plaani, mida sügisperioodil teha.

Lõbus hommik Uno Leiese ja Olivia Saare tegelastega Vastse – Kuuste raamatukogus 11. oktoobril

Kiidjärve ja Vastse - Kuuste raamatukogudel on kenaks tavaks paar korda aastas koos midagi huvitavat teha. Tähistasime oma kirjandushommikuga Uno Leiese 85. sünniaastapäeva ja Olivia Saare 85. sünnipäeva koos kooli algklasside õpilastega.

Kes ei tunneks Uno Leiese loodud kuulsaid telestaare Tippi ja Täppi või ei oleks lugenud Olivia Saare kirjutatud Lõvi Lõrri ja Jänes Jassi toredaid ja õpetlikke lugusid.

14. – 21. oktoobril toimus TÕN - Täiskasvanud Õppija Nädal.

Külas Ahto Kaasik 16. oktoobril

16. oktoobril oli meil külas raamatu „Põlised pühapaigad. Oleme hiierahvas“ autor Ahto Kaasik, kes tutvustas oma värsket teost ning kõneles looduslikest pühapaikadest: milliseid pühapaiku Eestis ja Põlvamaal leidub, millal ja miks neid külastada, kuidas end seal ülal pidada. Ahto Kaasik on looduslike pühapaikade uurija ja hoidja, kes valiti tänavuseks hiie sõbraks.

"Eesti tuntuimad looduslikud pühapaigad on Taevaskoda, Panga pank, Pühajärv, Saula Siniallikas, Kaali järv, Lehmja tammik ning Pauküla, Ebavere ja Kuremäe hiiemägi. Vähem tuntud või avalikkusele lausa tundmatud on sajad hiied ja tuhanded üksikud pühad mäed, kivid, puud, allikad, jõed, järved ja koopad. Looduslikud pühapaigad on Eesti loodus- ja meelemaastike ühed tähenduslikumad ja salapärasemad paigad. Nad on püsivad maamärgid, eestluse ankrud, mis hoiavad vanu kohanimed, koha- ja perepärimusi, uskumusi, tavasid, teadmisi ja hoiakuid. Seal leiavad varju taimed ja loomad, kivid ja veekogud, loodusvaimud, aga eelkõige maa, Maaema, kellest kõik loomulik sünnib ja püsib. Hiied kaunistavad maastikku, pakuvad varju nii kehale kui ka hingele, hoiavad meie sidet esivanemate ja hõimurahvastega. Hiites kasvab kodumaaarmastus ja kaitsetahe. Võib liialdamata öelda, et hiied hoiavad meie kui põlisrahva juuri." (Ahto Kaasik "Põlised pühapaigad", lk 9.)

"Pühapaikadel on soodne mõju nii kehalisele kui ka vaimsele tervisele. Ainuüksi pühapaiga meeldivas keskkonnas viibimine tervendab, rahustab, teeb pea selgeks ja täidab uue jõuga. Pärimuste ja ka tänapäevaste kogemuste põhjal leevendavad pühapaigad muremõtteid, masendust ja isegi hingevalu. Meie ühiskond ja elukeskkond muutub aina suurema kiirusega. Seetõttu on pühapaikadel kui püsivatel maastikumärkidel ja kohtadel inimese tervise hoidjana üha suurem väärtus. Uuringud kinnitavad, et koduümbruse meeldiv looduslik keskkond aitab parandada inimeste kehalist ja vaimset tervist. Tervislike rohealade rahu ja vaikus soodustavad vabas õhus lõõgastumist." (Ahto Kaasik "Põlised pühapaigad", lk 294.)

Ülle Kaasiku tööde näitus

TÕN- i nädalal sai vaadata kaunist ja huvitavat näitust "Õppimine - see ongi elu", kus olid väljas Ülle Kaasiku tööd Räpina Aianduskooli tekstiili erialal õppimise ajal aastatel 2013 - 2015. Suur aitäh Ahtole ja Üllele!

Raamatukogupäevad 20. - 30. oktoobril "Kohtume raamatukogus" – "Näoga mere poole!"

Ettelugemistunnid „Vahel vaatan merd...” 20. oktoobril

20. oktoobril toimusid ettelugemistunnid "Vahel vaatan merd..." täiskasvanutega. Lugesime ja rääkisime merest. Üllatusena saabus meile külla vallavanem Lennart, kes luges Kiidjärve naistele (mehed olid millegipärast seekord üksmeelselt koju jäänud) ette jutu "Kihnu Virve ja kuri kala" Lauri Vahtre ja Anu Kalmu raamatust "Meie suured tegijad. Eesti lapse raamat". Aitäh Lennart, nii armas oli!

Mandrirahva koosviibimine "Pöörame pilgu mere poole...." 30. oktoobril

30. oktoobril mandrirahva koosviibimisel "Pöörame pilgu mere poole...." heitis mere salajasse maailma pilgu Ahja Kooli loodusainete õpetaja Aira Ojala, laulsime merelaule ja lugesime mereluulet. Meeleolu lustakate lauludega lisas muusikaline kollektiiv "Lustipiigad" oma untsantsakatega.

Kunsti – ja fotonäitused

Raamatukogupäevadeks olin üles seadnud kaks näitust: Ahja Kooli kunstiringi õpilaste joonistuste näitus "Rannaretk" (juhendaja Karin Pikk) ja fotonäitus "Tule mere äärde.... olen mere ääres...", kus olid vaadata merepildid Krista Pika ja Ülle Kaasiku erakogudest. Aitäh kõigile raamatukogupäevadel osalejatele ja esinejatele!

Hingedeõhtu 8. novembril

Hingedekuu kaheksanda päeva õhtul tulime kokku, et meenutada ja süüdata küünlad kallitele inimestele, keda meie seas enam pole. Sel õhtul rääkisime Jaan Tammsalu "Igaviku hääle" ja Ahto Kaasiku „Põlised pühapaigad. Oleme hiierahvas” ainetel, esimesest Krista Pikk ja teisest Tiiu Liivak.

"Meist paljudel inimestel jäävad kogu aeg olulised asjad rääkimata. Me aina räägimegi mitteolulistest asjadest, täidame oma aja täieliku pahnaga, vabandust väljenduse eest. Ja siis imestame, kuidas elu on hall. Mis on kõige tähtsam? Kohalolek. Vaadata, siis kui sa vaatad; kuulata siis, kui sa kuulad; süüa siis, kui sa sööd, mitte teha seitset asja korraga. Olla kohal - olla täiega kohal kuni selle hetkeni, kui minnakse lahku. Olla kohal kõiges, mida sa teed - see on elus kõige tähtsam. Siis sa elad, muidu sa lihtsalt oled." (Jaan Tammsalu „Igaviku hääl”, lk. 37.)

"Kui meil ikka ei ole aega omavahel rääkida, siis me ei tea ju teisest inimesest ka midagi, ei tea tema igatsusi ja soove. Kui meil ei ole aega üksteisele silma vaadata, siis me ju ei tea, kas seal silmades on kurbus või rõõm."(Jaan Tammsalu „Igaviku hääl”, lk.13-14.)

Mil moel on võimalik leida lootust selles rahutus maailmas? Ma arvan, et tuleb lihtsalt vaadates näha, kuulates kuulda, puudutades ka tegelikult puudutada. Tuleb elada igat hetke nagu imelist kingitust, sest igas hetkes on igavik. On inimesi, kes oma rahulolematuses kogu aeg midagi otsivad. Nad ei ole kohal. On mujal või minevikus või tulevikus, või tuhnivad teiste eludes. On aga ka neid, kes pea igas ajahetkes on kohal. Imestavad sellesama hetke ja aja üle. Imestavad inimeste headuse ja armastuse üle, imestavad Jumala - tema headuse ja armastuse üle." (Jaan Tammsalu „Igaviku hääl”, lk.19-20.)

"Inimesel on hingeelu. Hing valutab, kurvastab, igatseb, saab täis, rõõmustab, on ülev. Hing võib olla ilus, üllas, uhke, õilis, suur, ustav, truu, õnnelik või siis arg, õnnetu, müüday, kadunud, eksinud. Hinge matab ühtviisi halb hais ja talumatu õhkkond. Miski võib hinge

lõigata, olla hinge ahistav, inimene võib sattuda hingeahastusse. Kui miski on hinge peal ehk hingel, on hingel raske, hing ei anna asu, inimene kaotab hingerahu. Siis on vaja hinge pealt ära rääkida, hinge puistata.

Silmad on hinge peegel. Teisele inimesele silma vaadates võid näha, mis peitub ta hingesopis. Kui sinuga on kõik hästi, on sul hingerahu. Kui sul veab, kohtad oma hingesugulast. Inimene võib elada ehk hingata täiel rinnal, või siis vaevu hingitseda. Hingega asja juures olles, sellesse kogu oma hinge pannes on tulemus hingestatud. Vastasel juhul võib tulemus olla hingetu." (Ahto Kaasik "Põlised pühapaigad" lk. 227.) Kui palju erinevaid tundeid ja varjundeid on meie hinges.

Inga Raitar
"Iidsete tsivilisatsioonide mõistatustest inimsuhete sügavikeni"
27. novembril

27. novembril toimus huvitav teemaõhtu "Iidsete tsivilisatsioonide mõistatustest inimsuhete sügavikeni" kirjanik, ajakirjanik ja kirjastuse „Legend” juht Inga Raitariga. Juttu jätkus nii alternatiivajalooliste põnevike, nagu „Atlantise Väravad”, kui ka „Suhtesõlmede” ainetel.

„Miks mulle meeldib esineda väikestes külaklubides ja raamatukogudes? Sest seal on armsad, lihtsad ja siirad inimesed. Kui sind oodatakse küdeva kamina, esimese advendi küünalde ja väljapanekuga su raamatutest on ikka hea tunne küll”, ütles Inga Raitar. Suur tänu, Sulle Inga, tulemast hubasesse Kiidjärve raamatukokku.

Aastalõpu teisipäevak 13. detsembril

13. detsembri teisipäevakul tõmbasime raamatukogu aasta otsad kokku – vaatasime pilte toimunust ja Udo Otsuse tehtud DVD-d meie kevadisest reisist Paidesse ja Järvamaale, rääkisime lugemiselamustest ja oma soovidest uuelt aastalt – kukeaastalt! Aitäh tulijatele!

Nüüd sai küll väga pikk jutt (kes jõudsid lugemisega lõppu, tänan Teid), aga kõik need sündmused haakusid omavahel ja sobisid hästi kokku ning mõtlemisainet jätkub veel praegugi nähtud – kuuldud asjade üle ja lugemislaual ootavad mitmed põnevad raamatud oma järge, sest kõike lihtsalt korraga ei jõua.

Soovin oma lugejatele ja sündmustel osalejatele rahulikke jõulupühi oma kallitega ja huvitavat ning õnnelikku uut aastat!

Krista Pikk
Kiidjärve raamatukogu juhataja